

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 17P/92/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7624202427
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Komár
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2024:7624202427.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Juraj Komár, v právnej veci mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, toho času v C. D. A. E. F. G. H., I. XXX, dieťa rodičov: matka J. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XXX, toho času na neznámom mieste a otec neuvedený, za účasti navrhovateľky: K. L., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX v konaní o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti a o zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd r u š í u mal. A. B., nar. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá bola nariadená rozsudkom 6P/109/2021- 107 zo dňa 10.2.2022 a z v e r u j e mal. A. B., nar. XX.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti tety K. L., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Matka je p o v i n n á uhrádzať výživné na mal. A. B., nar. XX.X.XXXX mesačne sumou 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neploleté dieťa podľa zák. 601/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov a to mesačne počnúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet príslušného úradu práce sociálnych vecí a rodiny.

III. Konanie o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti u mal. A. B., nar. XX.X.XXXX zastavuje.

IV. Rozsudok je vykonateľný doručením.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 20.5.2024 bol tunajšiemu súdu doručený podnet Centra pre deti a rodiny G. H. na zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, ktorá sa u maloletého bude realizovať v Reedukačnom centre M. N. XXX XX, ktoré súhlasilo s jeho prijatím. Svoj podnet odôvodnili tým, že rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn.: 6P/109/2021-107 zo dňa 10.02.2022 bola u maloletého nariadená ústavná starostlivosť, pričom počas jeho pobytu bol sledovaný jeho celkový vývin, sledovali sa aj zmeny v prirodzenom prostredí, na strane matky nedošlo k zmene pomerov, nakoľko naďalej žije v E.. Mal. A. v skupine nerešpektuje authority, požiadavky, presadzuje nevhodné vzorce správania, vyskytujú sa u neho krádeže, výtržnosti, agresivita, jeho správanie má negatívny vplyv na správanie sa menších detí v skupine a narúša chod celej skupiny. Správanie mal. A. sa napriek odbornej pomoci, ktorá mu je poskytovaná zhoršuje, zariadenie vyčerpalo všetky dostupné možnosti v starostlivosti o mal. dieťa a ako najvhodnejšiu možnosť preto považujú umiestnenie mladistvého do iného špecializovaného zariadenia - reedukačného centra, ktoré by zodpovedalo potrebám mladistvého a dokázalo by mu zabezpečiť efektívnejšiu a odbornejšiu pomoc.

2. Dňa 10.6.2024 bol tunajšiemu súdu doručený návrh K. L., nar. XX.X.XXXX, bytom I. XXX (teta maloletého), ktorým žiadala, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť u mal. A. B., zveril maloletého do jej náhradnej osobnej starostlivosti a matku zaviazal vyživovacou povinnosťou vo výške minimálneho zákonného výživného. Svoj návrh odôvodnila tým, že je sestrou matky maloletého A., s ktorým má dlhodobý priateľský vzťah, pravidelne spolu komunikujú, aj s centrom. Matka dieťaťa sa dlhodobo nachádza v zahraničí a nejaví oň žiaden záujem, nevie mu poskytnúť domov, matka nedisponuje ani dokladmi potrebnými na svoj návrat. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 17P/106/2024.

3. Z listinných dôkazov, ktoré boli vykonané počas pojednávania vyplýva nasledovné:

4. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 17P/92/2024 – 21 zo dňa 29.5.2024 súd začal bez návrhu konanie o zmenu zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti vedené tunajším súdom pod sp. zn. 17P/92/2024.

5. Uznesením tunajšieho súdu č.k. 17P/92/2024 – 35 zo dňa 12.7.2024 súd konania vo veciach vedených na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn.: 17P/92/2024 a sp. zn. 17P/106/2024 spojil na spoločné konanie s tým, že ďalej sa budú veci viesť pod spisovou značkou 17P/92/2024.

6. Z rodného listu vyplynulo, že maloletý A. B. sa narodil dňa XX.X.XXXX matke J. B., nar. XX.X.XXXX a otcovi neuvedenému.

7. Uznesením č.k. 17P/92/2024-30 zo dňa 4.6.2024 a č.k. 17P/106/2024-24 zo dňa 17.6.2024 súd ustanovil Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves za kolízneho opatrovníka na zastupovanie maloletého v tomto konaní.

8. Zo žiadosti Centra pre deti a rodiny G. H. vyplynulo, že táto bola adresovaná Reedukačnému centru vo M. N. za účelom prijatia maloletého do predmetného zariadenia.

9. Z odpovede Reedukačného centra vo M. N. vyplynulo, že s prijatím maloletého do zariadenia vyjadrili súhlas, rezervovali mu tam miesto.

10. Z lekárskeho nálezu Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach vyplynulo, že ide o vyšetrenie maloletého v pedopsychiatrickej ambulancii, ktorý trpí poruchou sociálneho správania bez sociálnych väzieb.

11. Na čl. 13 súd eviduje vypracovaný psychologický obraz maloletého vypracovaný psychológom Centra pre deti a rodiny G. H..

12. Z lekárskej prepúšťacej správy vyplynulo, že maloletý bol hospitalizovaný v A. D. N. L. v období od 7.9.2023 – 30.1.2024.

13. Z vyjadrenia mal. A. zo dňa 13.6.2024 vyplynulo, že chce byť v starostlivosti svojej tety, ktorej bude vo všetkom pomáhať, počúvať ju a bude sa správať slušne.

14. Zo správy kolízneho opatrovníka vo veci o zmenu zariadenia súd zistil, že s maloletým bol vykonaný pohovor v domácnosti tety, ktorý uviedol, že sa u tety cíti veľmi dobre, s tetou a ďalšími členmi domácnosti si rozumie a nedochádza k žiadnym konfliktom, prijali ho priateľsky, v domácnosti má vytvorené vhodné podmienky, toho času je u nej na krátkodobom pobyte. Vzhľadom na podaný návrh na zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, považuje úrad návrh na zmenu zariadenia za nedôvodný.

15. Zo správy Obce I. vyplynulo, že matka mal. sa nezdržiava na adrese svojho bydliska, podľa zistení žije v E. na neznámej adrese.

16. Zo správy Centra pre deti a rodiny G. H. vyplynulo, že maloletý bude od 27.6.2024 do 31.8.2024 na prázdninovom pobyte u tety, pričom v prípade zverenia mal. do náhradnej osobnej starostlivosti sa už maloletý do zariadenia CDR nevráti.

17. Zo správy Centra pre deti a rodiny G. H. vyplynulo, že žiadajú o späťvzatie podnetu vo veci zmeny zariadenia, nakoľko sú od januára 2024 v kontakte s tetou mal. K. L., ktorú povzbudzovali v udržiavaní

kontakty s mal. a ktorá prejavila záujem a súhlasila s náhradnou osobnou starostlivosťou. Manžel navrhovateľky taktiež súhlasil s predmetným návrhom. Domácnosť manželov je účelne zariadená, elektrifikovaná, navrhovateľka poberá dávku v hmotnej núdzi, vykonáva verejnoprospešné práce, jej manžel poberá invalidný dôchodok, majú spolu tri dospelé a pracujúce deti. S mal. sú v kontakte aj cez sociálne siete, boli oboznámení so zdravotným stavom mal. a jeho problémovým správaním. Citová väzba medzi maloletým a navrhovateľkou bola vytvorená ešte v čase, keď sa o mal. starala počas neprítomnosti matky.

18. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves vyplynulo, že navrhovateľka sa o mal. starala od malička, a to aj keď si matka našla nového priateľa, do náhradnej osobnej starostlivosti si mal. nezobrala z obavy bitky a vyhrážania sa zo strany matky a jej priateľa. Matka sa nachádza v E., navrhovateľka o nej nemá žiadnu vedomosť, adresu jej pobytu nepozná, údajne je bez občianskeho preukazu, čo jej znemožňuje cestu na Slovensko, je nezamestnaná, žíví ju širšia rodina. O psychickom stave mal. je navrhovateľka informovaná.

19. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves vyplynulo, že matka nie je evidovanou uchádzačkou o zamestnanie, neboli jej úradom vyplatené žiadne štátne sociálne dávky, peňažné príspevky ani pomoc v hmotnej núdzi.

20. Zo správy Sociálnej poisťovne vyplynulo, že matka nie je podľa evidencie od 1.1.2023 poberateľkou nemocenských dávok, dávok v nezamestnanosti ani žiadneho druhu dôchodku.

21. Zo správy Obce I. vyplynulo, že navrhovateľka K. L. žije v jednoizbovom dome so svojim manželom v rómskej osade, príjem rodiny pozostáva z dávky v hmotnej núdzi a invalidného dôchodku

22. Zo správy Centra pre deti a rodiny G. H. k osobe maloletého okrem iného vyplynulo, že navštevuje prvý ročník na Odbornom učilišti na J. O. M. H., odbor murárske práce, je žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, do školy chodí rád, načas a pravidelne. Pravidelne navštevuje pedopsychiatrickú ambulanciu a užíva lieky. Jeho správanie je často nevhodné, až otravné, nárokuje si veci. V hygienických návykoch je neporiadny, správnou motiváciou sa zapája do pracovných aktivít. Čo sa týka kontaktu s rodinou, s matkou a bratom žijúcimi v E. je maloletý v kontakte cez messenger, matka výživne neuhrádza. Podarilo sa obnoviť kontakt mal. s tetou – navrhovateľkou, ktorá maloletého vychovávala, kým sa s ním jeho matka presťahovala do N. za druhom. Mal. sa teší záujmu svojej tety, je s ňou v pravidelnom kontakte. Podľa názoru zariadenia, môže záujem zo strany rodiny pozitívne vplývať na osobnosť mal. A. a tým čiastočne eliminovať jeho nežiaduce správanie.

23. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplynulo, že v domácnosti navrhovateľky bol poriadok a hygiena je na dobrej úrovni, rodinný dom pôsobil čisto a útulne. Domácnosť obýva okrem navrhovateľky aj jej manžel M. L., nar.XX.XX.XXXX, ktorý je invalidným dôchodcom s dôchodkom vo výške 240 eur. K. L. vykonáva aktívnu činnosť, za čo mesačne dostáva 139 Eur, výdavky na elektrinu v domácnosti sú v sume 50 Eur mesačne. Ďalším členom domácnosti, je plnoletý syn D. L., ktorý je zamestnaný ako MOPS obce I. D. K. L. je toho času zdravá, s mal. Denisom majú vytvorený dobrý vzťah, taktiež aj ostatní členovia rodiny. V domácnosti má maloletý vytvorené vhodné podmienky na zdravý rast a vývin. V domácnosti má svoju posteľ a osobný priestor. Maloletý si zlomil nohu v CDR G. H., a teta si maloletého napriek tomu vzala do ich rodinného prostredia. Na základe odporúčania CDR sa riadi pokynmi, a s maloletým navštevuje i ošetrojúceho lekárka z dôvodu lekárskeho kontrol. Z pohovoru s maloletým vyplynulo, že vo voľnom čase rád spí, počúva hudbu, s tetou si rozumie, podľa jeho slov je zlatá. V domácnosti u tety má všetko čo potrebuje. Chce si dokončiť školu a potom v tomto odbore aj pracovať. So súrodencami chce byť v kontakte, bude za nimi chodiť, bratranec mu kúpil nové slúchadlá. Bol by veľmi rád, ak súd vyhovie návrhu tety, pretože mu dáva šancu, aby žil ako dobrý človek. Maloletý počas pobytu u navrhovateľky počúva, táto s ním nemá žiaden výchovný problém. Z vyjadrenia manžela navrhovateľky vyplynulo, že si s A. v domácnosti všetci rozumejú, bude chodiť riadne do školy, dlho sa o náhradnej starostlivosti rozprávali.

24. V spisovom materiály súd eviduje aj súhlas manžela navrhovateľky – M. L., nar. XX.XX.XXXX so zverením mal. A. do náhradnej osobnej starostlivosti jeho manželky.

25. Z úradného záznamu vyplynulo, že dňa 11.7.2024 bol vykonaný pohovor s mal. A., ktorý uviedol, že sa od skončenia školského roka nachádza v I., teta sa o neho stará, počúva ju, pomáha jej, nosí vodu, zametá, varí. Rozumie si aj s jej synom, švagrinou, bratranec mu kúpil topánky. Do školy bude chodiť naďalej, v domove sa oňho dobre starali, bol si vedomý, že ho chcú predložiť do reedukačného centra. Matka je v E., chce prísť pozrieť svoje deti, ale nevybaví si nové doklady.

26. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu 6P/109/2021 vyplynulo, že rozsudkom č.k. 6P/109/2021-107 zo dňa 10.2.2022 súd nariadil u mal. A. B., nar. XX.X.XXXX, a jeho súrodencov ústavnú starostlivosť a na jej výkon bol umiestnený do Centra pre deti a rodiny G. H., I. XXX, XXX XX I.. Matku súd zaviazal vyživovacou povinnosťou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepĺnoleté nezaopatrené dieťa počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku, ktoré výživné je povinná matka uhrádzať na účet Centra pre deti a rodiny G. H., a to vždy do 25. dňa v mesiaci vopred.

27. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu 3P/186/2020 vyplynulo, že uznesením č.k. 3P/186/2020-56 zo dňa 21.10.2020 súd nariadil u mal. A. B., nar. XX.X.XXXX a jeho súrodencov výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí - pobyt v zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov v Centre pre deti a rodiny G. H., I. XXX, XXX XX I., počnúc od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

28. Súd vykonaným dokazovaním v priebehu pojednávania zistil nasledujúci skutkový stav:

29. Z výpovede navrhovateľky na pojednávaní vyplynulo, že na podanom návrhu trvá a uviedla, že maloletý ju počúva, nechodí nikam, zlomenú nohu má už v poriadku, svoje veci má mal. v jej domácnosti, školu mu vie navrhovateľka vybaviť od septembra, nakoľko A. chce školu riadne ukončiť.

30. Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka na pojednávaní vyplynulo, že odporúča návrhu na zverenie mal. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky vyhovieť, je to v najlepšom záujme maloletého. Nakoľko navrhovateľka prejavila záujem o mal. dieťa, návrh zo strany Centra pre deti a rodiny vo veci zmeny zariadenia považujú za nedôvodný. Zároveň žiadal o predbežnú vykonateľnosť doručením rozsudku z dôvodu, že v septembri nastupuje mal. na strednú odbornú školu a z dôvodu, že matka sa nachádza dlhodobo v zahraničí na neznámom mieste.

31. Súd pojednával v neprítomnosti matky, nakoľko v priebehu konania sa aj napriek vykonaným procesným úkonom nepodarilo zistiť jej skutočný pobyt. Súd jej preto v zmysle ustanovenia § 116 ods. 2 Civilného sporového poriadku návrh vo veci samej a ostatné písomnosti doručoval prostredníctvom úradnej tabule súdu.

32. Podľa § 32 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z., ak je to v záujme dieťaťa, môže orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podať súdu návrh na zmenu zariadenia na výkon rozhodnutia súdu. V návrhu podľa prvej vety uvedie zariadenie na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého navrhuje dieťa umiestniť, so zohľadnením súrodeneckých väzieb a rodinných väzieb dieťaťa, aby zmena nebránila úprave rodinných pomerov dieťaťa a zachovaniu rodinných väzieb a súrodeneckých väzieb.

33. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

34. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec

rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

35. Podľa § 45 ods. 3 až 5 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

36. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

37. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

38. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

39. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

40. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

41. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

42. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona (v čase rozhodovania súdu je suma minimálneho zákonného výživného 36,80 Eur).

43. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

44. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

45. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého je vážne ohrozená alebo jeho výchova je vážne narušená.

46. Na základe takto vykonaného dokazovania a z listinných dôkazov, ktoré boli vykonané počas pojednávania vyplynulo, že u maloletého A. je rozsudkom tunajšieho súdu (6P/109/2021) nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa realizuje v Centre pre deti a rodiny G. H.. Otec maloletého nie je určený, matka si dlhodobo neplní svoje základné rodičovské povinnosti, nachádza sa v zahraničí, o maloletého neprejavuje žiaden záujem, vyživovaciu povinnosť si neplní, od posledného rozhodnutia k zmene pomerov na strane matky nedošlo. O maloletého A. medzičasom prejavila záujem jeho teta (sestra matky), o ktorého sa v minulosti v neprítomnosti matky aj osobne starala, majú spolu vytvorený citový vzťah. Od umiestnenia maloletého do ústavnej starostlivosti je navrhovateľka s maloletým pravidelne v telefonickom a osobnom kontakte, je oboznámená s jeho zdravotným stavom, jeho problémovým správaním v dôsledku psychiatrickej diagnózy. Súd zisťoval aj názor maloletého, tento prejavil záujem ostať v domácnosti svojej tety, má ju rád, pomáha jej v domácnosti, rešpektuje ju, s ďalšími členmi rodiny si rozumie, prijali ho. Manžel navrhovateľky s návrhom na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti súhlasil. Zo sociálneho šetrenia vyplynulo, že navrhovateľka - K. L. má vo svojej domácnosti vytvorené a zabezpečené vhodné podmienky pre zdravý rast a vývin maloletého v takej miere, aby mohla byť ústavná starostlivosť zrušená, neboli u nej zistené žiadne negatívne okolnosti, rodina bola monitorovaná úradom a centrom pre deti a rodiny, je zdravotne spôsobilá sa o maloletého postarať. V súčasnosti sa maloletý od 27.6.2024 už v domácnosti navrhovateľky nachádza a to na základe prázdninového pobytu zo zariadenia.

47. S ohľadom na vykonané dokazovanie súd dospel k záveru, že návrhu navrhovateľky – tety maloletého je potrebné vyhovieť. V konaní bolo preukázané, že maloletý uvedeného otca nemá a matka nie je schopná zabezpečiť jeho riadnu výchovu, nakoľko sa dlhodobo nachádza mimo územia Slovenskej republiky. Schopnosť zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletého mal súd zo strany navrhovateľky za preukázanú, táto spĺňa základný atribút a to poskytnutie bezpečného a stabilného prostredia na výchovu maloletého, ktorú mu matka stále nevie zabezpečiť. Záujem rodiny je v tom prípade žiaduci, je spôsobilý u maloletého vyvolať zmenu jeho správania a osobnosti a tým postupne zamedziť jeho doterajšie nežiaduce správanie.

48. Nakoľko súd prvým výrokom tohto rozsudku zrušil ústavnú starostlivosť, pretože náhradná osobná starostlivosť je v záujme maloletého dieťaťa, pričom táto má po splnení zákonných podmienok prednosť pred ústavnou starostlivosťou, čím odpadol dôvod na zmenu, súd tretím výrokom zastavil konanie o zmenu zaradenia na výkon ústavnej starostlivosti u mal. A. B. ako nedôvodné.

49. V otázke určenia výživného zo strany matky, súd vychádzal z jej majetkových a príjmových pomerov, ktoré sa mu podarilo zistiť, nakoľko sa nachádza na neznámom mieste. V súlade s citovanými ustanoveniami súd druhým výrokom určil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého v minimálnej zákonom stanovenej výške po 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, keďže je toho času matka nezamestnaná a nie je ani poberateľkou dávok ani príspevkov. Súd má za to, že je v jej schopnostiach a možnostiach platiť aspoň takto určenú minimálnu výšku výživného.

50. Súd štvrtým výrokom vyhovel návrhu kolízneho opatrovníka na predbežnú vykonateľnosť predmetného rozsudku. Predbežná vykonateľnosť doručením zabezpečí maloletému riadny nástup do školy, ktorý mu v septembri zabezpečí navrhovateľka a taktiež v dôsledku neznámeho pobytu matky, ktorý môže spôsobiť oneskorenie doručovania predmetného rozsudku a následné vyznačenie jeho právoplatnosti. V opačnom prípade by mohlo dôjsť k ujme na strane maloletého a k ohrozeniu jeho kontinuálneho vzdelávania.

51. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

52. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

53. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. O trovách konania súd rozhodol tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko súd nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v troch vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „CSP“).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP) .

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.